

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهراء (سلام الله عليها)

شهرستان شاهین دژ

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نقش تشویق و تنبیه در تربیت دینی و اخلاقی از دیدگاه اسلام

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین آقای اسلام همتی

استاد داور

حجت الاسلام والمسلمین آقای جواد نعمتی

پژوهشگر

سکینه اشرفی

اردیبهشت ۹۵

تحمیدیه

سپاس نامحدود خداوندی را سزااست که زبان آوران از مدح او باز می مانند و آمارگران توانائی ندارند که نعمت های او را به شمارش درآورند و آن هایی که پایمردی دارند نمی توانند که حق او را بجا بیاورند و هر قدر همت های بزرگ داشته باشند نمی توانند او را ادراک نمایند و آن هائی که غواص بحر تیزیینی هستند و در ژرفای اندیشه فرو می روند نمی توانند به او برسند.

او کردگاری است که صفات او را حدی وجود ندارد و نعمتی نیست تا بتوان او را وصف کرد و نه اوقاتی برای صفات او وجود دارد که بتوان در آن ها گنجانید و زمان او نامحدود است و هرگز زمانی نبوده که وی هست شده باشد و زمانی نخواهد بود که نیست شود.

آفریدگاری که آفریدگان را با توانائی خود ایجاد کرد و بادهای را از راه مرحمت به وزش درآورد و با صخره ها (کوه ها) تکان زمین را بازداشت.^۱

^۱. نهج البلاغه، خطبه ۱

تقدیم به

به پاس تعبیر عظیم و انسانی‌شان از کلمه ایثار و از خود گذشتگان

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است

به پاس قلبهای بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می گراید

و به پاس محبت‌های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند

این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم تقدیم می کنم

تقدیر و تشکر

به مصداق «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ» بسی شایسته است از استاد فرهیخته حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای همتی که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی های کار ساز و سازنده بارور ساختند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین از پدر و مادر عزیز، دلسوز و مهربانم که آرامش روحی و آسایش فکری فراهم نمودند تا با حمایت های همه جانبه در محیطی مطلوب، مراتب تحصیلی و نیز پایان نامه درسی را به نحو احسن به اتمام برسانم؛ سپاسگزاری نمایم.

جای آن دارد که از زحمات بی دریغ موسس محترم حجت الاسلام والمسلمین آقای قاسمی، مدیریت محترم خانم فاطمه قاسمی و تمام اساتید و بزرگوارانی که در طول دوران تحصیل افتخار شاگردی آنان را داشتم؛ و همچنین از معاونت پژوهش مدرسه سرکار خانم لیلا الهوردی زاده، که یاریم کردند؛ سپاسگزاری می نمایم.

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا بر منتهای همت خود کامران شدم.

۳۳- دیلمی، حسن بن محمد، أعلام الدین فی صفات المؤمنین - قم، چاپ: اول، ۱۴۰۸ق.

۳۴- رازی، ابوالفتح، روض الجنان، مشهد بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۴۰۸ق.

۳۵- زبیدی، محمد مرتضی، تاج العروس فی جواهر القاموس، بی نا، بی جا، بی تا.

۳۶- سادات، محمد علی، راهنمای پدران و مادران، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ

سوم، ۱۳۷۲

۳۷- سیف، علی اکبر، روان شناسی پرورشی، تهران: انتشارات آگاه، تابستان ۱۳۷۷صادقی

اردستانی، احمد، مقاله: تشویق و تنبیه، مجله پیوند، اردیبهشت ۱۳۶۶، ش ۹۱/.

۳۸- شامی، یوسف بن حاتم، الدر النظیم فی مناقب الأئمة اللهمیم - قم، چاپ: اول،

۱۴۲۰ق.

۳۹- شریف الرضی، محمد بن حسین، خصائص الأئمة علیهم السلام (خصائص أمير

المؤمنین علیه السلام) - مشهد، چاپ: اول، ۱۴۰۶ق.

۴۰- _____، نهج البلاغة (للصبحی صالح) - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۴

ق.

۴۱- شریعتمداری، علی، روان شناسی تربیتی چاپ پنجم، تهران: سپهر، ۱۳۷۰.

۴۲- شعیری، محمد بن محمد، جامع الأخبار (لشعیری) - نجف، چاپ: اول، بی تا.

۴۳- طبرسی، حسن بن فضل، مکارم الأخلاق - قم، چاپ: چهارم، ۱۴۱۲ق / ۱۳۷۰

ش.

-۴۴

-۴۵ طبرسی، علی بن حسن، مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار - نجف، چاپ: دوم،

۱۳۸۵ق / ۱۹۶۵م / ۱۳۴۴ش.

-۴۶ طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، انتشارات مکتب النشرالثقافه الاسلامیه، چاپ

دوم ۱۴۰۸ق، ۱۳۶۷ش

-۴۷ طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان) - تهران، چاپ:

چهارم، ۱۴۰۷ق.

-۴۸ _____، الأمالی (للطوسی) - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۴ق.

-۴۹ طوسی، اسدالله؛ دیدگاه اسلام نسبت به تشویق، پایان نامه، موسسه‌ی آموزشی

پژوهشی امام خمینی، رشته‌ی علوم تربیتی، ۱۳۷۷.

-۵۰ علی بن موسی، امام هشتم علیه السلام، صحیفه الإمام الرضا علیه السلام - مشهد،

چاپ: اول، ۱۴۰۶ق.

-۵۱ فائزی، علی؛ جایگاه روش‌های تنبیه در تعلیم و تربیت، مؤسسه‌ی انتشاراتی فیض

کاشانی، بهمن ۱۳۷۳، چاپ دوم.

-۵۲ فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، الوافی - اصفهان، چاپ: اول،

۱۴۰۶ق.

-۵۳ فیض کاشانی، ملا محسن، محجه البیضاء، ترجمه: محمد رضا عطایی، مشهد، آستان

قدس رضوی، ۱۳۸۱.

- ۵۴- فتال نیشابوری، محمد بن احمد، روضه الواعظین و بصیره المتعظین (ط -
القدیمه) - ایران؛ قم، چاپ: اول، ۱۳۷۵ ش.
- ۵۵- قائمی امیری، علی، حدود آزادی در تربیت، انجمن اولیا و مربیان، چاپ اول، ۱۳۷۹.
- ۵۶- قائمی، علی؛ خانواده و مسائل مدرسه‌ای کودکان؛ تهران: انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۸
- ۵۷- قائمی مقدم، محمدرضا، روشهای آسیب زا در تربیت از منظر تربیت
اسلامی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، چاپ دوم، ۱۳۸۴.
- ۵۸- قضاعی، محمد بن سلامه، شرح فارسی شهاب الأخبار (کلمات قصار پیامبر خاتم
ص) - تهران، چاپ: اول، ۱۳۶۱ ش.
- ۵۹- قمی، عباس، سفینه البحار - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۴ ق.
- ۶۰- کبیر مدنی شیرازی، سید علی خان بن احمد، ریاض السالکین فی شرح صحیفه
سید الساجدین - ایران؛ قم، چاپ: اول، ۱۴۰۹ ق.
- ۶۱- کریمی نیا، محمد علی، الگوهای تربیت اجتماعی، قم: نشر پیام مهدی، ۱۳۷۷.
- ۶۲- کرمی، رمضان، مقاله "تنبيه بدنی و جایگاه آن در تعلیم و تربیت"، (مجله رشد
علم، فروردین ۱۳۸۰، شماره ۱۵۷).
- ۶۳- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی (ط - الإسلامية) - تهران، چاپ: چهارم، ۱۴۰۷
ق.
- ۶۴- لیثی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ (للیثی) - قم، چاپ: اول،
۱۳۷۶ ش.

- ۶۵- مجلسی، محمدتقی بن مقصود علی، روضه المتقین فی شرح من لا یحضره الفقیه
(ط - القدیمه) - قم، چاپ: دوم، ۱۴۰۶ ق.
- ۶۶- مجلسی، محمد باقر، مرآة العقول فی شرح أخبار آل الرسول - تهران، چاپ:
دوم، ۱۴۰۴ ق.
- ۶۷- _____، بحار الأنوار (ط - بیروت) - بیروت، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ ق.
- ۶۸- _____، زاد المعاد - مفتاح الجنان - بیروت، چاپ: اول، ۱۴۲۳ ق
- ۶۹- _____، ملاذ الأخیار فی فهم تهذیب الأخبار - قم، چاپ: اول،
۱۴۰۶ ق.
- ۷۰- مروجی طبسی، محمد جواد (با مقدمه محمد هادی معرفت) حقوق فرزندان در
مکتب اهل بیت، قم: بوستان کتاب، چاپ هجده، ۱۳۹۱
- ۷۱- مسدد، علی اصغر، تشویق و تنبیه، انواع، اهداف، روشهای اجرا و نتایج
ممکن، «مجله رشد معلم، اسفند ۱۳۷۵، ش ۱۲۴.
- ۷۲- معین، محمد، فرهنگ معین، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۰.
- ۷۳- مقدادی، محمد مهدی، تنبیه بدنی کودک، تربیت با خشونت، مجله حقوق
بشر، پاییز ۱۳۸۶ تا تابستان ۱۳۸۷، ش ۴.
- ۷۴- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۴ ش، چاپ اول.
- ۷۵- میرداماد، محمد باقر بن محمد، التعليقه علی أصول الکافی (میرداماد) - ایران ؛
قم، چاپ: اول، ۱۴۰۳ ق.

- ۷۶- نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل - قم، چاپ: اول، ۱۴۰۸ق.
- ۷۷- ورام بن أبی فراس، مسعود بن عیسی، مجموعه ورام - قم، چاپ: اول، ۱۴۱۰ ق.
- ۷۸- ورام بن أبی فراس، مسعود بن عیسی، مجموعه ورام، آداب و اخلاق در اسلام / ترجمه تنبیه الخواطر - مشهد، چاپ: اول، ۱۳۶۹ش.
- ۷۹- هاشمی خویی، میرزا حبیب الله، منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه (خوئی) - تهران، چاپ: چهارم، ۱۴۰۰ ق.
- ۸۰- یاریگروش، محمد، تنبیه و کودک آزاری، ناشر: تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، ۱۳۷۸، چاپ اول.
- ۸۱- پیام زن - آذر ۱۳۸۷ - شماره ۲۰۱ - نقش تنبیه در تربیت از دیدگاه اسلام، (پایگاه اطلاع رسانی حوزه).